

Αντρέα
Καμιλλέρι

Η αναφορά
του Μάουρο

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Η αναφορά του Μάουρο

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύονται απολύτως οι άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και η εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη — Σύγχρονη ξένη λογοτεχνία

Σειρά Andrea Camilleri — 35

Αντρέα Καμιλλέρι, *Η αναφορά του Μάουρο*

Andrea Camilleri, *La relazione*

Μετάφραση: Φωτεινή Ζερβού

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Επιμέλεια-διορθώσεις: Γιώργος Κασαπίδης

Στοιχειοθεσία, σελιδοποίηση: Αγγελική Κουτσούκου

Φιλμ-μοντάζ: Γιώργος Κεραμάς

Copyright © Mondadori Libri S.p.A., Μιλάνο 2014

Copyright © για την ελληνική γλώσσα, Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε.

(Εκδόσεις Πατάκη), 2015

Πρώτη έκδοση στην ιταλική γλώσσα από τις εκδόσεις Mondadori, Μιλάνο 2014

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Μάιος 2018

Κ.Ε.Τ. Α083 Κ.Ε.Π. 369/18

ISBN 978-960-16-8003-3

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ 38 (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ), 104 37, ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 801.100.2665, 210.36.50.000, 210.52.05.600 — ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 10678 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ),

570 09 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

ANTPEA KAMILΛEPI

Η αναφορά του Μάουρο

Μετάφραση
Φωτεινή Ζερβού

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Ένα

ΤΑ ΜΑΤΙΑ του Μάουρο έχουν κουραστεί. Τραβάει το βλέμμα του από την οθόνη. Σε λίγα λεπτά το ρολόι θα δείχνει επτά και μισή, από τις τρεις το μεσημέρι δουλεύει αδιάκοπα στον υπολογιστή, γράφοντας, σβήνοντας, ξαναγράφοντας, αλλάζοντας, ζυγίζοντας κάθε λέξη, κάθε επίθετο. Για να μην τον ενοχλήσει κανείς, έχει σηκώσει ένα τείχος που τον προστατεύει από τους εξωτερικούς περισπασμούς, έχει βγάλει από την πρίζα το σταθερό τηλέφωνο κι έχει κλείσει το κινητό. Επιπλέον, έχει τραβήξει τις κουρτίνες και τώρα ανάβει το πορτατίφ, σκοπεύοντας να συνεχίσει για μισή ώρα ακόμη. Ξαναδιαβάζει την τελευταία παράγραφο που έγραψε. Δεν τον ικανοποιεί, μεγάλη και ασαφής, καλύτερα να τη χωρίσει σε δύο περιόδους.

Ο ήχος από το κουδούνι ήταν τόσο σύντομος, ώστε ο Μάουρο αμφέβαλε ότι είχαν όντως χτυπήσει. Έμεινε για μερικά δευτερόλεπτα διστακτικός, με το στέρνο προτεταμένο, το κεφάλι σηκωμένο από την οθόνη, περιμένοντας για επιβεβαίωση ένα δεύτερο χτύπημα, που όμως δεν ακούστηκε. Μόλις είχε αρχί-

σει και πάλι να διαβάξει, ξανάκουσε το κουδούνι. Διακριτικό χτύπημα όπως το πρώτο, λες και εκείνος που χτύπησε φοβόταν αυτό που έκανε. Ετούτη τη φορά ο Μάουρο σηκώθηκε, βγήκε από το γραφείο, διέσχισε τον διάδρομο, άναψε το φως του χολ και άνοιξε την πόρτα. Είναι σίγουρος ότι θα βρεθεί μπροστά στην ηλίκιωμένη βαρόνη που κατέβηκε από τον επάνω όροφο για να του υπενθυμίσει την πρόσκληση σε δείπνο. Αντίθετα, η γυναίκα που χτύπησε και του χαμογελούσε ήταν γύρω στα τριάντα, ψηλή, ξανθιά, κομψή και πάνω απ' όλα πολύ, πολύ όμορφη.

«Να με» λέει. «Στην ώρα μου».

Ο Μάουρο έχει μείνει άφωνος, παραξενεμένος και έκπληκτος, η κοπέλα τού είναι εντελώς άγνωστη. Πρώτη φορά τη βλέπει, είναι σίγουρος. Αν είχε συναντήσει έστω και μία φορά μια τόσο ωραία γυναίκα, σίγουρα δε θα την ξεχνούσε. Και δεν είναι κάποια από τις λιγοστές φίλες της γυναίκας του, επειδή τις γνωρίζει όλες.

«Δε θα με αφήσετε να περάσω;» ρωτάει η ξανθιά μ' ένα πλατύ χαμόγελο, κάνοντας μισό βήμα μπροστά.

Ο Μάουρο μυρίζει το άρωμά της. Απαλό αλλά ελκυστικό.

«Νομίζω ότι κάνετε λάθος» λέει απότομα, χωρίς να σταματήσει να την κοιτάζει στα μάτια, δύο ήρεμες γαλάζιες λίμνες.

Το χαμόγελο της κοπέλας σβήνει αμέσως από τα

χείλη της, μια αμήχανη έκφραση εμφανίζεται στο πρόσωπό της. Η φωνή της ακούστηκε ανήσυχη. «Εσείς δεν τηλεφωνήσατε στο πρακτορείο;»

«Δεν τηλεφώνησα σε κανένα πρακτορείο».

Τα μάτια της κοπέλας τον κοιτούν με καχυποψία.

«Μήπως αλλάξατε γνώμη και...»

Για ποιο πράγμα ν' αλλάξει γνώμη;

«Δεν καταλαβαίνω σε τι αναφέρεστε» τη διακόπτει ενοχλημένος.

«Τότε έκανα λάθος, συγγνώμη» λέει η κοπέλα.

Του γυρίζει απότομα την πλάτη, διασχίζει το πλατύσαλο και αρχίζει να κατεβαίνει τις σκάλες.

Μόνο όταν χάθηκε, ο Μάουρο έκλεισε την πόρτα. Δεν μπορούσε να μην την κοιτάξει γοητευμένος καθώς απομακρυνόταν.

Έπειτα από δέκα λεπτά που ξανάρχισε να δουλεύει, αναγκάστηκε να διαπιστώσει ότι εκείνο το βράδυ θα δυσκολευόταν πολύ να συγκεντρωθεί και να συνεχίσει, το νήμα του σύνθετου συλλογισμού που ύφαινε είχε κοπεί ανεπανόρθωτα από την απρόσμενη εμφάνιση της άγνωστης. Είχε φτάσει η στιγμή να ξανασυνδεθεί με τον κόσμο. Έκλεισε και τα δύο κομπιούτερ, έβαλε στην πρίζα το τηλέφωνο και άνοιξε το κινητό.

Τότε έκανα λάθος, συγγνώμη.

Μια στιγμή. Τι σημαίνει έκανε λάθος; Ή, μάλλον, πώς έκανε λάθος;

Ο Μάουρο Ασσάντε μένει εδώ και επτά χρόνια με τη γυναίκα του Μούττι και τον γιο τους Στέφανο στον πρώτο όροφο ενός κτιρίου liberty* στη συνοικία Πράτι, στη Ρώμη. Στο ισόγειο κατοικεί ο συνταγματάρχης των καραμπινιέρων Τζερμάνι με τη σύζυγο και τη δεκαοκτάχρονη κόρη τους· στον δεύτερο και τελευταίο όροφο ζει ο ογδοντάχρονος βαρόνος Αρντιγκό με τη σύζυγό του Μαργκερίτα. Το κτίριο δε διαθέτει θυρωρό, ο συνταγματάρχης Τζερμάνι έχει αναλάβει ν' ανοίγει την πόρτα της εισόδου στις επτά το πρωί και να την κλείνει στις οκτώ το βράδυ. Έξω, δίπλα από την είσοδο, είναι το θυροτηλέφωνο με τα ονόματα των ενοίκων. Μάλλον απίθανο να είχε καλέσει την κοπέλα ο Τζερμάνι ή ο Αρντιγκό. Συνεπώς, η άγνωστη δεν μπέρδεψε τα επίθετα ή τους ορόφους, αλλά τον αριθμό του κτιρίου, αν και μια περιγραφή της πολυκατοικίας θ' αρκούσε για ν' αποφύγει το λάθος.

Ένωσε έντονη ανάγκη να καπνίσει. Το έχει κόψει εδώ και πέντε χρόνια, γιατί λοιπόν αισθανόταν αυτή την παράλογη επιθυμία; Ξέρει ότι στο δεύτερο συρτάρι του γραφείου υπάρχει ένα κλειστό πακέτο. Το παίρνει, το αφήνει μπροστά του, το παρατηρεί. ΤΟ ΤΣΙΓΑΡΟ ΣΚΟΤΩΝΕΙ. Χαμογελάει. Η απειλητική φράση εύκολα θα μπορούσε ν' ανατραπεί. ΤΟ ΤΣΙΓΑΡΟ

* Στιλ λίμπερτι: η ονομασία που πήρε στην Ιταλία το καλλιτεχνικό κίνημα Αρτ Νουβό· αναπτύχθηκε στα τέλη του 19ου αιώνα. (Σ.τ.Μ.)

ΣΚΟΤΩΝΕΙ ΤΗΝ ΠΛΗΞΗ. Σκίζει τη διαφανή ζελατίνα, ανοίγει το πακέτο, παίρνει ένα τσιγάρο, το βάζει στο στόμα, αλλά δεν μπορεί να το ανάψει, επειδή δεν έχει εκεί κοντά αναπτήρα ή σπίρτα. Θυμάται ότι είχε δει ένα κουτί σπίρτα, αλλά δε θέλει να σηκωθεί. Αν τον έβλεπε η Μούττι! Μάλιστα, η Μούττι. Ίσως η κακή του διάθεση να οφείλεται στο γεγονός ότι είναι η πρώτη φορά, ύστερα από επτά χρόνια γάμου, που αναγκάζεται να μείνει ένα μεγάλο χρονικό διάστημα μακριά της. Ο παιδίατρος του Στέφανο είπε ότι θα ωφελούσε την υγεία του παιδιού ο καθαρός αέρας του βουνού και η Μούττι δεν το συζήτησε δεύτερη φορά. Την πρώτη Ιουνίου, πήγε με τον Στέφανο στο χωριουδάκι του Τρεντίνο, εκεί όπου γεννήθηκε η ίδια και ζουν ακόμη οι γονείς της, με σκοπό να μείνει τουλάχιστον τρεις μήνες. Ο Μάουρο θα περάσει μαζί τους τις αυγουστιάτικες διακοπές.

Ορίστε, πέρασαν ήδη δύο εβδομάδες και ο Μάουρο δεν μπορεί ακόμη να συνηθίσει την κατάσταση, αν και προσωρινή, του εργένη. Αν ήταν λιγότερο μεθοδικός και τακτικός απ' ό,τι είναι, η αλλαγή των ρυθμών της ζωής του δε θα ήταν τόσο ανυπόφορη. Βέβαια, η δουλειά τον απασχολεί πολύ τόσο στο γραφείο όσο και στο σπίτι, αλλά οι βραδινές ώρες είναι αβάσταχτες. Οι φίλες της Μούττι συναγωνίζονταν ποια θα προλάβει να τον καλέσει στο σπίτι της, αλλά εκείνος δεν είχε διάθεση να πάει μόνος. Επειδή, μόνο τώρα το καταλάβαινε, σ' εκείνες τις συναντήσεις, σ'

εκείνα τα δείπνα, η Μούττι τού πρόσφερε την αφορμή για να συμμετέχει στην κουβέντα, αλλιώς θα έμενε σιωπηλός. Όχι από ντροπαλοσύνη, αλλά από την έμφυτη ανικανότητά του ν' ανοιχτεί στους άλλους. Η Μούττι αντίθετα, από την πρώτη φορά που αντάλλαξε λίγες κουβέντες μαζί του, είχε βρει ως εκ θαύματος τον τρόπο που τον έβγαζε από το περιχαράκωμά του. Αν στην ηλικία των σαράντα χρόνων δεν είχε συναντήσει τη Μούττι, σίγουρα δε θα παντρευόταν ποτέ και δε θα είχε τη χαρά ν' αποκτήσει ένα παιδί.

Βγάζει το τσιγάρο από τα χείλη, το ξαναβάζει στο πακέτο και το θάβει στο συρτάρι.

Ο ήχος του κουδουνιού τον κάνει ν' αναπηδήσει. Για μια στιγμή φαντάζεται ότι θα βρεθεί μπροστά στην άγνωστη. Μια μικρή αλλαγή στους χτύπους της καρδιάς του. Πηγαίνει ν' ανοίξει. Η βαρόνη Μαργκερίτα Αρντιγκό τον κοιτάζει υπεροπτικά.

«Αν σε δέκα λεπτά δεν ανεβείτε πάνω να δειπνήσετε μαζί μας, δε θα σας ξαναμιλήσω».

Η Μούττι τον είχε εμπιστευτεί στην βαρόνη κι εκείνη έχει αναλάβει σοβαρά το καθήκον που της ανατέθηκε. Δεν μπορεί να το αποφύγει, αν αρνηθεί τρίτη φορά την πρόσκληση, θα θεωρηθεί αδικαιολόγητη προσβολή.

Εκτός από τον Μάουρο υπάρχει άλλος ένας καλεσμένος, ο Τζόρτζο, ο πολυαγαπημένος ανιψιός της βαρόνης. Ο Μάουρο γνωρίζει μόνο ότι είναι γύρω

στα τριάντα, εργένης που αγαπά την καλή ζωή, τα πανάκριβα σπορ αυτοκίνητα και ότι ντύνεται με ατημέλητη κομψότητα. Μυστήριο καλύπτει τη δουλειά και τις ασχολίες του. Η Μούττι πιστεύει ότι ο Τζόρτζο είναι ένα είδος ζιγκολό ή κάτι παρόμοιο και ότι έρχεται συχνά να δει τη θεία του επειδή εκείνη τον υπεραγαπά και χαίρεται να ξοδεύει για χάρη του. Ευτυχώς που εκείνο το βράδυ υπήρχε και ο Τζόρτζο να ζωντανέψει τη συζήτηση, διαφορετικά σε όλη τη διάρκεια του γεύματος ο Μάουρο θα αναγκαζόταν να υπομείνει τους βαρετούς μονόλογους της βαρόνης, δεδομένου ότι ο βαρόνος, ο σύζυγός της, επειδή ήταν εντελώς κουφός και κάπως εξασθενημένος, έμενε σιωπηλός. Ο Τζόρτζο μιλούσε για ένα πρόσφατο επαγγελματικό ταξίδι του στο Βερολίνο, για μία αόριστη δουλειά, όταν η βαρόνη τον διέκοψε: «Πήγες μόνος σου;».

Πάντα κατά τη Μούττι, φαίνεται ότι η θεία απαιτεί από τον Τζόρτζο, με αντάλλαγμα τις μεγάλες της διευκολύνσεις, τη λεπτομερή και αναλυτική διήγηση των ερωτικών του περιπετειών.

«Ολομόναχος».

«Δε σε πιστεύω».

«Και όμως πρέπει να με πιστέψεις, έφυγα μόνος επειδή ήμουν σίγουρος ότι εκεί θα έβρισκα συντροφιά».

«Βρήκες;»

«Βέβαια. Από το πρώτο βράδυ εμφανίστηκε μια

κοπέλα που θα με συνόδευε όλες τις ημέρες της παραμονής μου».

«Ήταν υπάλληλός τους;»

«Όχι, θεία! Είναι κοπέλες που κάνουν αυτή τη δουλειά. Πέρα από το ότι πρέπει να είναι όμορφες, χρειάζεται να είναι και καλλιεργημένες. Η συνοδός μου μιλούσε ιταλικά, αγγλικά και γαλλικά».

«Συνοδεύουν και στην κρεβατοκάμαρα;»

«Μόνο αν θέλουν, δεν είναι υποχρεωμένες, αυτές οι υπηρεσίες δεν περιλαμβάνονται στο συμβόλαιο».

«Εξηγήστε μου κάτι» παρενέβη ο Μάουρο. «Ίπογράφατε συμβόλαιο με την κοπέλα;»

Ο Τζόρτζο γελάει.

«Εγώ όχι, αλλά εκείνοι που μου την έστειλαν, νομίζω πως ναι. Αν όχι πραγματικό συμβόλαιο, σίγουρα κάτι παρόμοιο».

«Με την κοπέλα;»

«Όχι με την ίδια, αλλά με το πρακτορείο που συνεργάζεται».

«Ίπάρχουν και στην Ιταλία τέτοια πρακτορεία;»

«Βέβαια».

Εσείς δεν τηλεφωνήσατε στο πρακτορείο;

Η βραδιά δε συνεχίστηκε μετά το φαγητό, επειδή η βαρόνη πηγαίνει νωρίς για ύπνο και στις εννέα και μισή είχε ήδη διώξει τους καλεσμένους. Ο Τζόρτζο έφυγε κυριολεκτικά τρέχοντας, κατεβαίνοντας δυο δυο τα σκαλιά με το κινητό κολλημένο στο αυτί. Ο

Μάουρο μόλις είχε μπει στο σπίτι, όταν άρχισε να χτυπάει το τηλέφωνο. Είναι η Μούττι.

«Σε κάλεσε η Μαργκερίτα για φαγητό;»

«Ναι».

«Μπράβο. Ήταν πληκτικά;»

«Λιγότερο απ' ό,τι περίμενα. Ευτυχώς ήταν και ο Τζόρτζο. Ο Στέφι πώς είναι;»

«Πολύ καλά. Έχει όρεξη. Ήταν ώρες έξω με τον παππού και πριν από λίγο ξάπλωσε. Εσύ τι κάνεις;»

«Το απόγευμα δεν πήγα στο γραφείο, δούλεψα στο σπίτι. Α, ξέρεις, μου συνέβη κάτι παράξενο».

Και της είπε για την άγνωστη κοπέλα. Η Μούττι γελάει.

«Τι το διασκεδαστικό βρίσκεις;»

«Φαντάζομαι την έκφρασή σου, γι' αυτό γελάω».

Παύση. Και μετά ξανάρχισε να μιλάει:

«Βέβαια, η κατάσταση ήταν, πώς να το πω, η γνωστή».

«Δεν καταλαβαίνω».

«Η σύζυγος διακοπές, η ερωτική διάθεση ύστερα από επτά χρόνια γάμου...»

Τώρα είναι η σειρά του Μάουρο να γελάσει.

«Εννοείς ότι έπρεπε να εκμεταλλευτώ την ευκαιρία; Την επόμενη φορά...»

«Δε θα υπάρξει επόμενη φορά».

«Γιατί;»

«Επειδή ήταν τυχαίο. Δε θα επαναληφθεί, είναι απίθανο».

«Κρίμα».

Μιλούν λίγο ακόμη και μετά καληνυχτίζονται.

Ο Μάουρο δε θέλει να κοιμηθεί τόσο νωρίς. Ούτε θέλει να περάσει τη βραδιά όπως τις προηγούμενες, κοιτάζοντας αφηρημένα τότε την τηλεόραση και πό-τε διαβάζοντας βιαστικά τους τίτλους των εφημερίδων. Θα μπορούσε, γι' αλλαγή, να πάρει ένα μυθιστόρημα από τη βιβλιοθήκη της Μούττι, που έχει πολλά, αλλά βρίσκει τα μυθιστορήματα βαρετά. Τι να κάνει; Πηγαίνει στο σαλόνι, ανοίγει το παράθυρο και στέκεται εκεί μπροστά. Η βραδιά στη Ρώμη είναι ζεστή, γοητευτική, καλοκαιρινή. Ένας περίπατος θα τον βοηθούσε να κοιμηθεί. Γιατί όχι; Δέκα λεπτά αργότερα βγαίνει από την είσοδο της πολυκατοικίας, κατευθύνεται κατά μήκος του Τίβερη. Έχει πολλή κίνηση, ειδικά κοντά στη γέφυρα έχει δημιουργηθεί το αδιαχώρητο και αναγκάζεται να κάνει σλάλομ ανάμεσα στα ακινητοποιημένα αυτοκίνητα. Ιδρώνει. Μήπως να βγάλει το σακάκι; Δεν έχει βγει ποτέ από το σπίτι με πουκάμισο, ανέκαθεν το θεωρούσε απρεπές. Εκείνο το βράδυ όμως το έβγαλε και το κράτησε στο χέρι. Κάνει κάτι ακόμη, χαλαρώνει τη γραβάτα και ξεκουμπώνει το πρώτο κουμπί του πουκαμίσου. Μετά βλέπει μπροστά του ν' ανοίγεται η πιάτσα ντελ Πόπολο, γεμάτη κόσμο που περπατάει, συζητάει, τραγουδάει. Κατευθύνεται σ' ένα από τα δύο καφέ μπροστά του. Τα τραπεζάκια έξω είναι

όλα κατειλημμένα. Στο διπλανό καφέ βρίσκει ένα άδειο. Κάθεται.

Την ώρα που παραγγέλνει μέντα με πάγο, παραξενεύεται. Έχει να πιει λικέρ μέντα από τότε που ήταν νέος, δεν μπορεί να καταλάβει ούτε ο ίδιος γιατί το παράγγειλε. Το τραπεζάκι του βρίσκεται στην άκρη του πεζοδρομίου, στην απέναντι μεριά του δρόμου ταξί περιμένουν στην πιάτσα.

Αφαιρείται κρυφοκοιτάζοντας ένα νεαρό ζευγάρι που κάθεται δίπλα. Είναι προφανές ότι καβγαδίζουν έντονα, χαμηλόφωνα. Προσπαθεί ν' ακούσει όσα λένε, αλλά γύρω του επικρατεί πολύς θόρυβος. Ο σερβιτόρος τού φέρνει το ποτό. Πίνει μια γουλιά, κάνει έναν μορφασμό, πολύ γλυκό.

«Άντε γαμήσου, μαλάκα!»

Αυτή που φώναξε ήταν η κοπέλα, η οποία πετάχτηκε όρθια και απομακρύνθηκε βιαστικά. Ο νεαρός ψάχνει τις τσέπες του, αφήνει ένα χαρτονόμισμα στον δίσκο και τρέχει πίσω της.

Η αφηρημένη ματιά του Μάουρο πέφτει στην ουρά των ταξί. Ένα ζευγάρι, που βλέπει τις πλάτες τους, μόλις έχει φτάσει στο πρώτο ταξί. Ο άντρας, γύρω στα πενήντα ψηλός και γεροδεμένος, ανοίγει την πόρτα στη γυναίκα. Αυτή φοράει μακρύ βραδινό φόρεμα και καθώς μπαίνει στο αυτοκίνητο, για μια στιγμή αφήνει να φανεί το προφίλ της. Ο Μάουρο νιώθει σαν να έχει καρφωθεί στην καρέκλα. Είναι η

άγνωστη κοπέλα! Ο άντρας κλείνει την πόρτα του ταξί. Ο Μάουρο συνεχίζει να βλέπει καλά το προφίλ της, επειδή έχει κατεβάσει το τζάμι του παραθύρου. Αργά, ανεξήγητα απογοητευμένος, αντιλαμβάνεται ότι δεν πρόκειται για την άγνωστη, αλλά για μια γυναίκα που της μοιάζει πολύ. Μπαίνει και ο άντρας στο ταξί και το αυτοκίνητο ξεκινάει.

Ο Μάουρο θέλει ν' απομακρυνθεί όσο γίνεται γρηγορότερα από εκεί. Πληρώνει, σηκώνεται, έκπληκτος ανακαλύπτει ότι τα πόδια του τρέμουν, δε θα τα καταφέρει να επιστρέψει στο σπίτι με τα πόδια. Παίρνει ταξί.

Μέσα στους προστατευτικούς τοίχους του σπιτιού νιώθει την ανεξήγητη ταραχή του να κοπάζει. Αποφασίζει να μη σκεφτεί άλλο τα συναισθήματα που του προκάλεσε η θέα του προσώπου της γυναίκας που έμοιαζε στην άγνωστη κοπέλα, το μόνο που θέλει είναι να κοιμηθεί.

Δύο

ΜΟΝΟ τις βροχερές ημέρες ο Μάουρο συνηθίζει να χρησιμοποιεί το αυτοκίνητο για να πάει στο γραφείο του, στην οδό Νατσιονάλε, διαφορετικά παίρνει το λεωφορείο. Μόλις βγαίνει από την είσοδο της πολυκατοικίας, συνήθως κατευθύνεται στο απέναντι πεζοδρόμιο, επειδή δυο βήματα πιο πέρα βρίσκεται το κιόσκι απ' όπου αγοράζει πάντα δύο συγκεκριμένες εφημερίδες. Εκείνο το πρωί, ενώ διέσχιζε τον δρόμο, αναγκάστηκε να σταματήσει απότομα για ν' αποφύγει ένα αυτοκίνητο που ερχόταν με μεγάλη ταχύτητα από αριστερά και παραλίγο να τον χτυπήσει. Το αυτοκίνητο όμως περνάει ξυστά από ένα μηχανάκι που κινείται στο αντίθετο ρεύμα, το οδηγεί ένας καταστρομάλλης με γένια που χάνει την ισορροπία του και πέφτει, ενώ το αυτοκίνητο συνεχίζει την πορεία του. Ο Μάουρο τρέχει να βοηθήσει τον άντρα που στο μεταξύ σηκώνεται.

«Χτυπήσατε;»

«Δεν έπαθα τίποτα» λέει απότομα ο άντρας, ανεβαίνει στο μηχανάκι και φεύγει.

Με την κρίση που μαίνεται, σκέφτεται ο Μάουρο, τα νεύρα όλων είναι στην τσίτα. Αυτός ο άνθρωπος αντέδρασε σαν να έφταιγα εγώ που έπεσε από το μηχανάκι.

Μετά, ενώ κατευθύνεται στη στάση του λεωφορείου, στέκεται για μια στιγμή μπροστά από τη βιτρίνα ενός καταστήματος που πουλά παπούτσια, χρειάζεται ένα ζευγάρι καλοκαιρινά. Ενώ παρατηρεί τα παπούτσια, βλέπει ν' αντανακλάται στο τζάμι της βιτρίνας ο κατσαρομάλλης με τα γένια που περνούσε αργά με το μηχανάκι του. Κοιτούσε προς το μέρος του. Είναι τρελός για δέσιμο! Μήπως είναι ακόμη εκνευρισμένος μαζί του;

Ένα διστακτικό χτύπημα, μετά η πόρτα του γραφείου ανοίγει και μια φωνή ρωτάει:

«Μπορώ να περάσω;».

Ο Μάουρο την αναγνωρίζει, είναι του Μπιράγκι, του ανώτερου επιθεωρητή. Παραξενεύεται λίγο, σπάνια ο Μπιράγκι αφήνει την πολυθρόνα του για να επισκεφθεί άλλα γραφεία. Ο Μάουρο σηκώνεται και πηγαίνει προς το μέρος του. Σφίγγουν τα χέρια. Ο Μπιράγκι κλείνει προσεκτικά την πόρτα πίσω του. Κάθονται στον μικρό γωνιακό καναπέ.

«Η οικογένεια καλά;»

«Καλά, ευχαριστώ».

«Έχετε αρχίσει να γράφετε την αναφορά;»

«Άρχισα πριν από τρεις μέρες».

«Δε φαντάζομαι να υπάρξει καθυστέρηση;»

«Γιατί να υπάρξει;»

«Συμβαίνει καμιά φορά».

«Δε θα συμβεί».

«Ευτυχώς. Βέβαια, δε θα ήθελα να σχηματίσετε την εντύπωση, από την τελευταία μας συνάντηση, ότι ανυπομονώ να μάθω... Τέλος πάντων, μη βιαστείτε, αν θεωρήσετε ότι υπάρχει ανάγκη για περαιτέρω έρευνα, να την κάνετε, έχετε στη διάθεσή σας όσο χρόνο χρειάζεστε».

«Ευχαριστώ».

Ο Μάουρο πιστεύει ότι η επίσκεψη έχει τελειώσει και ετοιμάζεται να σηκωθεί, αλλά ο Μπιράγκι παραμένει καθισμένος.

«Εχθές το βράδυ ήμουν καλεσμένος στο σπίτι κάποιων φίλων» λέει ύστερα από μια σύντομη παύση. «Ήταν και ο Ντε Σιμόνε».

«Ο υφυπουργός;»

«Ναι. Τον συνόδευε κι ένας γερουσιαστής του κόμματός του, ο Φόντι».

Παίρνει μια γρήγορη ανάσα και συνεχίζει:

«Δε θέλω να σκεφτώ με εμπάθεια, αλλά έχω τη δυσάρεστη εντύπωση ότι κατά κάποιο τρόπο με παγίδεψαν».

«Δεν καταλαβαίνω».

«Μου δημιουργήθηκε η αίσθηση ότι ο Ντε Σιμόνε και ο Φόντι είχαν ζητήσει να προσκληθώ».

«Για ποιο λόγο;»

«Για να μου μεταφέρουν εμμέσως πλην σαφώς ένα μήνυμα».

«Συγγνώμη, αλλά...»

«Ήταν καλά προετοιμασμένοι, πετούσε ο ένας την μπάλα στον άλλο σ' έναν χείμαρρο λέξεων, από τις οποίες έβγαινε καθαρά ένα συμπέρασμα: δηλαδή ότι όσοι επιβάλλουν τους νόμους έχουν και καθήκον να γνωρίζουν τις πιθανές πολιτικές και κοινωνικές συνέπειες των ενεργειών τους».

«Το οποίο σημαίνει: προσέξτε τις κινήσεις σας με την Τράπεζα Σανταμαρία;» ρώτησε ειρωνικά ο Μάουρο.

«Νομίζω ότι αυτό ακριβώς ήθελαν να πουν. Εσείς όμως, αγαπητέ Ασάντε, συνεχίστε απρόσκοπτα τη δουλειά σας. Εγώ θέλησα μόνο να σας ενημερώσω για την κατάσταση».

Σηκώνεται, σφίγγουν και πάλι τα χέρια, ο Μάουρο του ανοίγει την πόρτα.

Τι πουτάνας γιος ο Μπιράγκι! Έτσι, με ελαφρότητα, χωρίς να το δείχνει, πέταξε σ' εκείνον τη σύσταση που δέχτηκε ο ίδιος. Είχε καταλάβει από την πρώτη στιγμή που του ανέθεσε τη δουλειά ο Μπιράγκι ότι η έρευνα στην Τράπεζα Σανταμαρία θα ήταν ιδιαίτερα δύσκολη, μελαλίδικη.

Όλοι γνώριζαν ότι ο διευθύνων σύμβουλος Φοσκίνι ήταν προστατευόμενος του βουλευτή Ντε Σιμόνε, ένας αδίστακτος δισεκατομμυριούχος επιχει-

ρηματίας που είχε ασχοληθεί με την πολιτική, κι ότι ο γερουσιαστής Φόντι είχε επιλέξει όλα τα άτομα του διοικητικού συμβουλίου της τράπεζας. Οι συγκεκριμένοι άνθρωποι είχαν μετατρέψει την Τράπεζα Σανταμαρία σε ταμείο του κόμματος, όπως ανέφεραν δεκάδες επιστολές διαμαρτυρίας και μερικά άρθρα εφημερίδων. Η έρευνα στην Τράπεζα Σανταμαρία θα ήταν σαν ν' άγγιζες καλώδιο υψηλής τάσης με γυμνά χέρια.

Είχε αποκτήσει τη συνήθεια να τρώει το μεσημέρι σε μια μικρή ταβέρνα κοντά στο γραφείο, του την είχε υποδείξει ο συνάδελφός του ο Μαράσκο που, ως εργένης, ήταν μόνιμος πελάτης. Μπαίνει και τον βλέπει στο γνωστό τραπέζι. Πλησιάζει και κάθεται.

Ο Μαράσκο, χαμογελώντας, αρχίζει αμέσως.

«Μου είπαν ότι σ' επισκέφθηκε ο Μπιράγκι το πρωί».

«Ναι».

Θα προτιμούσε να μη μιλήσει γι' αυτό το θέμα, ο Μαράσκο έχει την κακιά συνήθεια να κουτσομπολεύει, ο συνάδελφός του όμως δεν τα παρατάει.

«Τι ήθελε;»

Ο Μάουρο αποφασίζει να του αναφέρει μόνο ένα μέρος της συνομιλίας του με τον Μπιράγκι.

«Ήρθε να μου πει ότι έχω στη διάθεσή μου όσο χρόνο θέλω για να γράψω την αναφορά».

«Κι εσύ τι του απάντησες;»

«Τον ευχαρίστησα και του είπα ότι θα την παραδώσω στον καθορισμένο χρόνο».

«Θα ήθελα να ήμουν μπροστά».

«Γιατί;»

«Για να δω την έκφρασή του».

«Δεν είχε τίποτα η έκφρασή του!»

«Επειδή συγκρατείται. Στην πραγματικότητα ο Μπιράγκι ήρθε να σου ζητήσει να καθυστερήσεις την αναφορά».

«Μα τι λες;»

«Να είσαι σίγουρος. Ο Ντε Σιμόνε και ο Φόντι γνωρίζουν ότι η τύχη της τράπεζάς τους ίσως έχει κριθεί και χρειάζονται χρόνο για να γίνει μια σειρά ενεργειών που θα περιορίσουν τις απώλειες. Αυτό ακριβώς ήρθε να σου ζητήσει ο Μπιράγκι».

«Δεν ξέρω τι να πω, εξάλλου ο ίδιος καθόρισε τον χρόνο παράδοσης της αναφοράς».

«Φαίνεται ότι του έδωσαν να καταλάβει πως έχει κάνει λάθος και πρέπει να το επανορθώσει».

Ένας σερβιτόρος ήρθε να πάρει παραγγελία. Ο Μαράσκο περιμένει να φύγει για να συνεχίσει την κουβέντα.

«Κατά βάθος, είναι διασκεδαστικό» λέει.

«Ποιο;»

«Ότι ο Μπιράγκι, θέλοντας να σε κάψει, κινδυνεύει να καεί και ο ίδιος».

«Μπορείς να μου εξηγήσεις τι είναι αυτά που λες;»

«Ποια;»

«Ότι ο Μπιράγκι θέλει να με κάψει».

«Κοίτα τα γεγονότα. Αυτή η έρευνα, λογικά, ακολουθώντας την κανονική διαδικασία, δεν έπρεπε ν' ανατεθεί σ' εσένα, που μόλις είχες ολοκληρώσει μιαν άλλη έρευνα. Αντίθετα, ο Μπιράγκι σου την ανέθεσε. Και έστειλε μόνο εσένα, μοναδικό επιθεωρητή, κάτι που δε συνηθίζεται. Φρόντισε ώστε να είσαι μόνο εσύ υπεύθυνος γι' αυτή τη ζόρικη υπόθεση».

«Άκουσε, Μαράσκο, απάντησέ μου ειλικρινά, γιατί, κατά τη γνώμη σου, ο Μπιράγκι θέλει να με κάψει;»

Ο Μαράσκο τον κοιτάζει έκπληκτος.

«Σοβαρά με ρωτάς;»

«Σοβαρά».

«Λοιπόν, μήπως είσαι ο μόνος που δε γνωρίζει όσα ακούγονται για σένα;»

«Δεν ξέρω τίποτα και θα σου ήμουν ευγνώμων αν...»

«Ακούγεται ότι ο Μπιράγκι θα πάψει ν' ασκεί καθήκοντα υπευθύνου τμήματος και ότι εσύ θα τον αντικαταστήσεις».

Για μια στιγμή ο Μάουρο έμεινε με το στόμα ανοιχτό. Μετά αντιδρά.

«Ανοησίες! Είμαι πολύ νέος για...»

«Βέβαια, δεν έχεις την ηλικία, όπως λέει και το τραγούδι*, αλλά εφημερίδες δε διαβάζεις; Δε βλέ-

* Ο Καμιλλέρι αναφέρεται στο τραγούδι «Non ho l'età» που ερμήνευσε η δεκαεξαχρονη τότε Τζιλινόλα Τσινκουέtti και κέρδισε τον διαγωνισμό του San Remo το 1964. (Σ.τ.Μ.)

πεις τηλεόραση; Στις ημέρες μας το σύνθημα είναι ανανέωση. Με διάφορες παραλλαγές, αντικατάσταση, αλλαγή κτλ. κτλ. Κι εσύ, θέλοντας και μη, πληροίς απόλυτα τις προδιαγραφές που απαιτεί αυτή η μανία».

Ίσα ίσα που είχε προλάβει να κλείσει την πόρτα του σπιτιού, όταν άκουσε το τηλέφωνο να χτυπάει.

«Οικία Ασάντε;»

Ακούγεται η ευχάριστη φωνή μιας νέας γυναίκας.

«Ναι; Ποιος είναι;»

«Εκδοτικός Οίκος Λουξ, υποκατάστημα της Ρώμης. Χρειαζόμαστε μια πληροφορία».

«Σας ακούω».

«Η κυρία Ασάντε παράγγειλε τους δώδεκα τόμους της *Encyclopedia dei ragazzi* που επιτέλους έφτασαν. Μας έχει αφήσει τη διεύθυνση που θα τους στείλουμε, αλλά μάλλον γράψαμε λάθος το όνομα του χωριού, Φόσσα ντι Φάσσα, και δεν υπάρχει».

«Πράγματι, το όνομα του χωριού είναι: Πότσα ντι Φάσσα».

«Σας ευχαριστώ. Μια τελευταία ερώτηση. Το παιδί ονομάζεται Στέφανο και είναι έξι χρονών, σωστά;»

«Ναι, αλλά γιατί ρωτάτε;»

«Επειδή θέλουμε να του στείλουμε ένα δωράκι».

Το γεγονός ότι δε βγάζει το τηλέφωνο από την πρίζα σημαίνει ότι δεν πρόκειται ν' αρχίσει αμέσως να δουλεύει. Τα λόγια του Μαράσκο τον έχουν ανα-

στατώσει. Δεν έχει πειστεί ακόμη ότι ο Μπιράγκι τού έχει αναθέσει επίτηδες μία αποστολή αυτοκτονίας. Μια ημέρα προτού αρχίσει την έρευνα, κάτι που ο Μαράσκο αγνοεί, ο Μπιράγκι τον κράτησε αρκετή ώρα και του εξήγησε τη στενή σχέση που υπήρχε ανάμεσα στη συγκεκριμένη τράπεζα και στην πολιτική, τον προειδοποίησε επίσης για τον αντίκτυπο που αναπόφευκτα θα προκαλούσαν αυστηρές κυρώσεις. Επιπλέον, του εξήγησε ότι τον έστειλε μόνο για να έχει χαμηλό προφίλ η έρευνα και να μην προκαλέσει την περιέργεια κανενός δημοσιογράφου. Και τότε; Τότε ήταν ένα από τα πολλά ανούσια κουτσομπολιά που μεγεθύνονται στους μεγάλους διαδρόμους των κτιρίων της Ρώμης, εκεί όπου βασιλεύει η γραφειοκρατία.

Και ύστερα η ιστορία ότι ο Μπιράγκι θέλει να τον μπλέξει για να τον βγάλει από τη μέση είναι υπερβολική. Θα έπρεπε να βγάλει από τη μέση και τον Βαλεντίνι ή τον ντε Μάρτσιο, επιθεωρητές που, περισσότερο από εκείνον, έχουν τα απαραίτητα προσόντα να τον διαδεχθούν.

Ήχος κινητού. Είναι η Μούττι.

«Πού είσαι;»

«Στο σπίτι».

«Δουλεύεις;»

«Δεν έχω αρχίσει ακόμη. Όλα καλά; Ο Στέφανο;»

«Όλα καλά. Έχει κιόλας ένα πολύ ωραίο χρώμα.

Ήθελα να σου πω ότι πριν από λίγο μού τηλεφώνησε η Έλενα για...»

«Όχι, Μούττι» τη διέκοψε αμέσως ο Μάουρο. «Ζήτη μου ό,τι θέλεις, αλλά δεν έχω διάθεση να πάω σπίτι της και...»

Η Έλενα Ράντσι περνιέται για διανοούμενη, έχει πολλούς φίλους στον χώρο του κινηματογράφου και της τέχνης, έχει την τάση ν' ανακαλύπτει άγνωστα ταλέντα, αλλά ο Μάουρο δεν την αντέχει.

«Άσε με να ολοκληρώσω. Μου υπενθύμισε ότι της έχουμε υποσχεθεί πως θα πάμε το βράδυ στα εγκαίνια του Ρομιτέλλι».

Το είχε ξεχάσει τελείως, για να ευχαριστήσουν την Έλενα, έφτασαν στο σημείο ν' αγοράσουν ακόμη και πίνακα του συγκεκριμένου ακατανόητου ζωγράφου.

«Εντάξει» συμφωνεί ξεφυσώντας. «Θα πεταχτώ μόνο για πέντε λεπτά και μετά θα φύγω. Πού είναι;»

«Στην Γκαλερί Ακουιλόνε, από τις δεκαεπτά και τριάντα μέχρι τα μεσάνυχτα. Προσπάθησε να μην είσαι πολύ δύσθυμος».

«Θα προσπαθήσω. Α, άκουσε, σχετικά με την *Enciclopedia dei ragazzi* που είχες παραγγείλει, μου...»

«Συγγνώμη, δεν καταλαβαίνω για τι...»

«Μούττι, πριν από λίγο μού τηλεφώνησαν από τον εκδοτικό οίκο για να μ' ενημερώσουν ότι η εγκυκλοπαίδεια που είχες παραγγείλει...»

«Άντε πάλι! Δεν έχω παραγγείλει καμία εγκυκλοπαίδεια!»

Ήταν δυνατόν να το είχε ξεχάσει;

«Ήξεραν μέχρι το όνομα και την ηλικία του παιδιού μας! Γνώριζαν επίσης ότι αυτό το διάστημα βρίσκεστε στην Πότσα ντι Φάσσα!»

«Δεν ξέρω τι να πω, Μάουρο» λέει η Μούττι ύστερα από μια παύση.

«Μήπως κάποια φίλη σου, εν αγνοία σου, έκανε την παραγγελία στο όνομά σου...»

«Αποκλείεται. Πάντως, θα μ' ενημέρωναν».

«Τότε, θα τηλεφωνήσω τώρα αμέσως στον εκδοτικό οίκο και θα προσπαθήσω να μάθω τι συμβαίνει».

«Μην ασχολείσαι, δεν είναι τίποτα σημαντικό! Αν μου στείλουν την εγκυκλοπαίδεια, θα τους την επιστρέψω. Γεια. Μην ξεχάσεις τα εγκαίνια του Ρομιτέλλι».

Η Μούττι λύνει τα προβλήματα με τον δικό της τρόπο: απλώς δεν ασχολείται. Αντίθετα, εκείνος τα προβλήματα, ακόμη και τα πιο ασήμαντα, θέλει να τα ξεκαθαρίζει. Γι' αυτό δεν είναι διατεθειμένος να το αφήσει έτσι. Τον ανησυχεί το γεγονός ότι οι πληροφορίες που γνώριζε η γυναίκα που τηλεφώνησε ήταν συγκεκριμένες, λεπτομερείς. Ποιος της τις έδωσε; Αν όχι η Μούττι, τότε ποιος; Και για ποιο λόγο; Θα έχανε άδικα τον καιρό του, αν συνέχιζε ν' αναρωτιέται το πώς και το γιατί. Ξέρει από πού θα ξεκινήσει την έρευνα: από το σταθερό του τηλέφωνο που κρατάει στη μνήμη τον αριθμό της τελευταίας εισερχόμενης κλήσης.

«Μπαρ Αουρόρα» απαντάει μια βραχνή αντρική φωνή.

Ο Μάουρο, έκπληκτος, δεν καταφέρνει ν' αρθρώσει λέξη.

«Λοιπόν;» λέει η αντρική φωνή.

«Συγγνώμη, έκανα...»

Η επικοινωνία διακόπτεται. Ο Μάουρο ακουμπάει το ακουστικό στη συσκευή.

Η κοπέλα είχε πει καθαρά ότι τηλεφωνούσε από το υποκατάστημα του Εκδοτικού Οίκου Λουξ στη Ρώμη. Παίρνει αργά τους αριθμούς για να καλέσει την τελευταία εισερχόμενη κλήση.

«Μπαρ Αουρόρα» λέει πάλι η ίδια αντρική φωνή.

